

Somogyi Károlyné felvétele

Lángálló hevederek

A Szegedi EMERGÉ Gumigyárban olyan szállítóhevedereket készítenek, amelyek jól elviselik a magas hőmérsékletet, illetve nem gyulladnak meg. Képzünk a lángálló heveder ellenőrzését mutatja be, amelyet a szegedi üzem a Tatabányai Szénbányák megrendelésére készít

Tanácsi vállalatok helyzete

Gazdálkodásukról tárgyalt a városi tanács végrehajtó bizottsága

A szegedi városi tanács végrehajtó bizottságának tegnapi ülésén számos napirend szerepelt. Közülük talán a vízellátás javításával kapcsolatos a leginkább aktuális. Amint arról keddi lapunkban már beszámoltunk, a vízellátás javítása érdekében létrehozott operatív bizottság alakuló ülésén javasolta a tanács végrehajtó bizottságának, hogy másfél millió forintot adjon e célra. A javaslattal egyetértett a végrehajtó bizottság, s határozatában elrendelte a IV. vízmű programjának módosítását. E szerint szeptember végétől napi ezer köbméter vízzel többet ad a vízmű a korábban tervezettnél.

Emellett a végrehajtó bizottság többek között még megvitatta a II. kerületi tanácsi hivatal munkájáról, valamint a tanácsi vállalatok tavalyi gazdálkodásáról szóló beszámolókat.

A városi tanács felügyelete alá 16 vállalat tartozik, melyek termelése tavaly — 1971-hez viszonyítva — 12,6 százalékkal emelkedett. A termelés, a teljesítmény változása meglehetősen egyenlőtlenül oszlik meg a vállalatok között, hiszen például a sütőipari vállalat termelése — többek közt a vállalati rekonstrukció, a konkurrenciá miatt — 6,5 százalékkal csökkent. A 12,6 százalékos teljesítménynövekedés a tanácsi vállalatok összesített eredménye. Közülük az ipari vállalatok termelése csak 4,7 százalékkal nőtt, alatta maradván a népgazdaság 7,6 százalékos átlagának.

A termelés növekedése főként a létszám emelésének következménye, s csak mintegy negyedrészen a termelékenység javulásának eredménye. Egyes ágazatokban csökkent az egy foglalkoztatottra jutó termelési érték, s az alkalmazottak létszámának növekedése a vállalatok többségénél meghaladja a munkásokét.

Érdemes idézni a beszámoló néhány adatát, melyek érzékeltetik a tanácsi vállalatok helyzetét. Árbevételeik tavaly meghaladta a másfél milliárd forintot, 10,2 százalékkal magasabb volt, mint 1971-ben. Állóeszközök értéke közel 1,4 milliárd forint volt az év végén, 13 százalékkal több, mint egy évvel korábban. Tavaly 132 millió forintot fordítottak

beruházásra, szemben az 1971-es 94 millióval. Nyereségük összesen 122 millió forint volt, amely 4,7 százalékkal haladta meg az előző évet. Veszteséges volt viszont az építőipari vállalat, több mint 8 millió forint hiányát a tanács fedezte. A tanácsi vállalatok tavaly több mint 91 millió forint támogatást kaptak, 16,6 százalékkal többet, mint 1971-ben.

A vállalatoknál tavaly tartott ellenőrzések szerint általában eredményesen látják el feladataikat, kivéve az építőipari vállalatot. Nehézi munkájukat a közgazdasági és pénzügyi szabályozók gyakori változása. Többségük nem készített

részletes tervet fejlesztési célkitűzéseikről, s azok megvalósításának lehetőségeiről. Szinte valamennyi vállalatra érvényes a megállapítás: nem fordítanak megfelelő figyelmet a munka- és üzemszervezésre, gyenge a belső ellenőrzés munkája is. Kivételként talán érdemes szólni az ingatlankezelő vállalatról, amely szervezeti és működési szabályzatot készített az építésgazdasági és szervezési intézettel.

A végrehajtó bizottság az anyag vitája után úgy döntött, hogy az illetékes szakigazgatási szervek egy hónapon belül dolgozzanak ki határozattervezetet a vállalatok munkájának javítására.

A nőpolitikai határozat végrehajtása

Tanácskozott a Közalkalmazottak Szakszervezete

Csütörtök délelőtt kibővített ülést tartott a Közalkalmazottak Szakszervezetének Központi Vezetősége. A szakszervezet budapesti, Puskin utcai székházában megtartott tanácskozáson — dr. Prieszol Olga főtákar vezetőjével — az MSZMP nőpolitikai határozata végrehajtásának tapasztalatait tárgyalták meg a jelentős számú nődolgozót foglalkoztató tanácsapparat és az igazságügyi szervezet vonatkozásában.

Dr. Varga József, a Minisztertanács Tanácsi Hivatalának elnökhelyettese többek között elmondta, hogy a legutóbbi felmérés szerint az összes tanácsi dolgozónak körülbelül a fele nő. Arányuk az átlagosnál jóval magasabb a községi apparátusban (63,9 százalék), s még jelentősebb részvétellük a fővárosi kerületi tanácsok testületeiben (67,1 százalék). Megállapította: a határozatok megjelenése óta a tanácsapparatban dolgozó nők helyzetében kedvező változások történtek, ami pozitív szemléletváltozást tükröz.

Dr. Szilbereki Jenő igazságügyminiszter-helyettes arról beszélt, hogy a női bírák aránya 1971 óta a korábbi 26 százalékról 30 százalékra növekedett. Aláhúztta, hogy a férfi- és nődolgozók erkölcsi-anyagi megbecsülésében a bíróságoknál semmiféle megkülönböztetés nincs. (MTI)

Laoszi küldöttség Budapesten

Az MSZMP Központi Bizottságának és a HNF Országos Tanácsának meghívására csütörtökön reggel hazánkba érkezett a Laoszi Hazafiás Front küldöttsége, Nouhak Phoumsavan, a Front Központi Bizottságának titkára vezetésével.

Pullai Árpád, az MSZMP KB titkára csütörtökön fogadta a Laoszi Hazafiás Front Központi Bizottsága-

Mire költeném?

A nyi bizonyos, hogy nem vadásztanya főntartására, nem reprezentatív vacsorára, vagy éppen horgászkirándulásra. Nem mintha efféle esetenként nem volna szükség. Csak hogy semmiképpen sem a kulturális költségvetés terhére!

Egyes tésekben, kisebb-nagyobb gyárakban, üzemekben, sajnos, mintha más véleményen volnának. Legálábbis erre vallanak a népi ellenőrzés vizsgálatai. A minduntalan visszatérő refrén: a kulturális kiadások címszó alatt elszámolt összegek egy részének, az évilágon semmi köze a kultúrához. A vadásztanya, a horgászás szerencsére szélsőséges példa. Az ünnepi rendezvény, alkalom adtán vacsorával egybekötve, már nem ennyire egyedülálló. Igaz, ostobaság volna mechanikusan kifogásolni: miért volt rájuk szükség? Statisztika alapján nem lehet eldönteni, hasznosak voltak-e, vagy sem.

Hiszen egy színvonalas előadást követő együttlét kitűnő alkalom lehet a látottak megvitatására, gondolatébresztő eszmecsere, s talán egy kicsit a közösségtevéremésre is. Segíthet kialakítani azokat a csoportokat, amelyek a helyi kulturális élet gócaivá válhatnak.

De alapos a gyanúm, hogy a kulturális költségvetés vacsorái között akadnak másfélék is.

Mellettük úgy szokás érvelni: „az embereknek kézzelfoghatóan érezniük kell, kaptak valamint abból, amiért egyébként ők dolgoztak”. Ugyanezt szokás főzhözni a különböző ingyenes, vagy kedvezményes kirándulások, orszárgárások mellett. Ezekben nemhogy kivetnivaló nincs, hanem inkább pártfogásra érdemesek. Főlfeve, persze, hogy mindazokkal a lehetőségekkel élnek, amelyekre mód nyílik. Azaz nemcsak egy idegen tájjal, hanem ennek a tájnak a múltjával-jelenével, kulturális emlékeivel, múzeumaival, s más értékeivel is megismerkednek. Lehetőleg nem felületesen, nem kutyafuttában. Az ismerkedés akkor hasznos, ha készülünk rá. Akár egy könyv elolvasásával, akár legalább egy prospektus föllapozásával. De el tudok képzelni diavetítéssel illusztrált előadást, vagy irodalmi műsort is, amely kedvet ébreszt egy-egy megismerésre érdemes vidék szellemi értékei iránt.

S ha már a kirándulásoknál tartunk: nem garasosság mondatja velem, hogy semmiképpen nem szerveznék ingyenkirándulást. Senkinek sem adnék ingyenjegyet, se színházba, se moziba. Által-

ában semmit sem adnék ingyen. Akkor sem, ha netán bőven futná a részesedési alappól. Azért nem, mert mindenki meg kell értenie: a kultúra nem ajándék! Nem lehet „készen kapni”, hanem kinek-kinek áldoznia is kell érte valamit. Anyagiilag éppúgy, mint szellemileg.

Itt érdemes szót ejteni arról is, ami szintén gyakran kísért: a kulturális költségvetést a legtöbb helyen valamiféle sajátos ünnepélyesség lengi körül. Mintha kultúrúra mindenekelőtt az ünnepnapokon volna szükség. Meg kell, persze ünnepelni április 4-ét, május elsejét, augusztus 20-át, november 7-ét. Kézenfekvő, hogy legyen ilyenkor ünnepi műsor, ünnepi vetélkedő stb. De legalább ennyire magától értetődőnek kellene lennie annak is, hogy az ünnepelés nem mehet a hétköznapi munka rovására. A szóban forgó ünnepnek szellemével mélységesen ellentétes, ha épp az ő nevében vonják el a pénzt a köznapi kulturális kiadások elől. Ahol egész évben silány a szellemi élet, ott senkit sem lehet „kárpótolni” semmiféle reprezentatív ünnepi műsorral. Ahol nincs pénz a könyvtár, az ismeretterjesztés és társai számára, ott inkább visszatekintés, mintsem elismerésre érdemes az ünnepelősi.

Azon sem árt föppregeni, hogy a különböző kulturális napok, művészeti hetek rendezvényeire áldozott anyagiak kellőképp kamatoznak-e. Ezt tudniillik szintén képtelenség „főnt” eldönteni. A vizsgálatok adatai csupán azt jelzik, hogy a köznapi kulturális kiadásokra általában az anyagiaknak mindössze egyharmada jut. Alighanem fölösleges bizonygatni: a fönnmaradó kétharmad részt olyasmire költik, amire minden bizonnyal kevesebb is elég volna.

Azt hiszem, az elosztás ésszerűbb arányainak kialakítására van szükség. Nemcsak az ünnepek és hétköznapi tekintetében. Hasonlóképp kérdéses, hogy például egy szövetezet, vagy egy vállalat könyvtárra, ismeretterjesztésre, amatőr művészeti csoportjaira anyagi eszközeinek hányad részét áldozza? Egyáltalán költsön-e ilyesmire? Vagy induljon ki abból, hogy könyvtár minden helységben van, menjen oda, aki olvasni akar? S a művelődési házak ajtaja is mindenki előtt nyitva áll. A vállalati-szövetkezeti pénzből inkább olyasféléket kell biztosítani az embereknek, amire egyébként nem volna mód.

Ennek a gondolatmenetnek az Achilles-sarka: az utóbbi években — a gazdaságirányítás rendszerének megváltoztatása után — a vállalatok és szövetkezetek sokkal több pénz fölött rendelkeznek, mint azelőtt. Sokkal nagyobb tehát a kulturális felelősségük is. Hiszen az állami költségvetés kulturális része lényegében változatlanul maradt. Több jut ugyan kultúrára, ez a többlet azonban a gazdaságosan dolgozó intézményeknél képeződik. Tőlük függ, hogy miként gazdálkodnak vele. Azaz szűkebb környezetük kulturális gazdáivá válnak-e, vagy sem.

F ölösleges tovább folytatni. Ennyiből is kitetszik, hogy a kultúrára szánt anyagiak hatásos hasznosítása fölöttebb nehéz feladat. Szinte mindenütt másképp kell felelni a kérdésre: mire költsük? Attól függően, hogy a szellemi élet melyik területének fejlesztésére érdemes elsősorban áldozni. Mert egyáltalán nem mindegy, hogy a szóban forgó forintok valóban gazdagabbá teszik-e az embereket...

Veszprémi Miklós

Egymilliárd forint anya- és gyermekvédelemre

A csecsemőhalandóság aránya az 1971. évi 35 ezrelékről a múlt évben 33 ezrelékre mérséklődött ugyan hazánkban, ilyen jellegű gondjaink azonban korántsem csökkentek. Az elveszültek aránya 10 esztendővel ezelőtt 13,1 ezrelék volt, most megközelíti a 15 ezreléket, tehát valamelyest emelkedett, de ezzel az eredménnyel sem lehetünk elégedettek. A népesedési helyzet további javítása — ami fontos társadalmi, nemzeti érdek — újabb hatékony intézkedéseket tesz szükségessé.

A család, ezen belül az anya-, csecsemő- és gyermekvédelem fejlesztése egyik kiemelt feladata az Egészségügyi Minisztériumnak. Ezelő kapcsolatban elmondották, hogy az egészségügyi tárca idei költségvetése az anya-, csecsemő- és gyermekvédelmi feladatok ellátására több mint egymilliárd forintot irányoz elő. Tovább bővül a bölcsődei hálózat, az idén újabb 2400-zal növelik a helyek számát. Az új bölcsődék többsége a lakótelepeken épül. A koraszülöttek utógon-

dozását ellátó országos hálózat kiépítése az idén tovább folytatódik. A csecsemőotthoni helyek száma előreláthatólag több mint négyszázzal növekszik. A cél az, hogy valamennyi megyében legyen önálló csecsemőotthon.

A korszerű, magas színvonalú terhes-, csecsemő- és gyermekgondozás megvalósításához nélkülözhetetlen a tanácsadó-hálózat fejlesztése. Ezen belül is kiemelkedő helyet foglalnak el a névelési (családvédelmi) tanácsadók, amelyek száma országosan már meghaladja a százat. Működésük elősegítheti a koraszülések csökkentését, illetve az elveszülések arányának növelését. Feladatuk a fiatalok, a házassalandók, az ifjú házaspárok egészségügyi felvilágosítása és nevelése.

A névelési tevékenység még eredményesebbé tételéhez járulnak hozzá a szülészeti-nőgyógyászati klinikákon, valamint az orvostovábbképző intézetben szervezett, oktató- és továbbképző feladatokat is ellátó, magas szintű névelési tanácsadók.